

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การพัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่

ณัฐพัชร์ คงทอง

สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา,
e-mail : s58123406009@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)พัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่บนอุปกรณ์พกพาในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ และ2)ประเมินประสิทธิภาพแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกบุหรี่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ (2) แบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับผู้ใช้งาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการประเมินคุณภาพของแอปพลิเคชันจากผู้เชี่ยวชาญคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 และ (2) ผลการประเมินความพึงพอใจของแอปพลิเคชัน มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

คำสำคัญ : แอปพลิเคชัน, การสนับสนุน, การเลิกสูบบุหรี่

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Smoke-free Campaign Application Development

Nattaphat Kongtong

Information Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

e-mail : s58123406009@ssru.ac.th

Abstract

The objectives of this study were 1) to develop smoke-free campaign application in portable devices on Android OS and 2) to evaluate the efficiency of smoke-free campaign application, which would support the smokers to quit smoking with proper guidelines that best suit them. The application provided medical information which raised smokers awareness of dangers and effects of cigarette smoking. The participants consisted of 232 students from Suan Sunandha Rajabhat University, being surveyed by applying purposive sampling method. To analyze the data, the researcher employed mean and standard deviation.

The findings in this study revealed that 1) this developed smoke-free campaign application could analyze percentages of quitting smoke habits and the application would provide advices from medical doctors with specialties 2) the evaluation on application's efficiency in 4 topics reached high rate ($\bar{X} = 4.58$ and $S.D.=0.42$).

Keywords : application, campaign, smoke-free

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทนำ

การสูบบุหรี่เป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร การสูบบุหรี่ทำให้คนไทยเสียชีวิตปีละ 50,710 คน ซึ่งยังไม่ได้รวมคนที่เสียชีวิตจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง การสูบบุหรี่เป็นสาเหตุของการเสียชีวิต 1 ใน 6 ของชายไทย และ 1 ใน 30 ของหญิงไทยการสูบบุหรี่ทำให้คนไทยเสียชีวิตวันละ 140 คน ผู้ที่เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่อายุสั้นลง 12 ปี และป่วยหนักโดยเฉลี่ย 2.5 ปีก่อนตาย การสูบบุหรี่ในประเทศไทย (พ.ศ.2557) ผู้สูบบุหรี่ 11.4 ล้านคน ลดลงจาก 12.3 ล้านคน (พ.ศ.2534) อัตราการสูบบุหรี่ 20.7% ลดลงจาก 32% (พ.ศ.2560) มีผลการสำรวจจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มีผู้สูบบุหรี่ 11.4 ล้านคน แบ่งเป็นชาย 10.7 ล้านคน และหญิง 0.6 ล้านคน และมีเยาวชนไทยจำนวนมากที่เริ่มสูบบุหรี่ด้วยปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เยาวชนเข้ามาเป็น“นักสูบน้ำใหม่” ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของเยาวชนมากที่สุด คือมีเพื่อนหรือคนรู้จักสอนให้สูบบุหรี่ และการมีคนในครอบครัวสูบบุหรี่ รวมถึงการถูกใช้ให้ไปซื้อบุหรี่ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

สถานการณ์ การสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น มีปริมาณสูงขึ้นถึงปีละ 1 แสนคนและสถิติเด็กไทยที่ติดบุหรี่ 10 คน จะมีเด็กติดบุหรี่ 7 คน จากสถานการณ์การสูบบุหรี่ในวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน มีแนวโน้มการสูบบุหรี่สูงขึ้น ซึ่งจากการสำรวจของกรมอนามัยพบว่า เด็กที่อายุน้อยที่สุดเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรก อายุเพียง 9 ปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของเยาวชนมากที่สุด คือมีเพื่อนหรือคนรู้จักสอนให้สูบบุหรี่ และการมีคนในครอบครัวสูบบุหรี่ รวมถึงการถูกใช้ให้ไปซื้อบุหรี่ เด็กขาดความรู้ความเข้าใจในพิษภัยของบุหรี่ ต้องการแสดงพฤติกรรมต่อต้านสังคม การเลียนแบบจากสื่อภาพยนตร์ต่างๆที่ทำให้เด็กถูกชักจูงได้ง่ายจากกลยุทธ์การโฆษณา รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมการขายต่างๆที่แฝงการโฆษณาของบริษัทบุหรี่ซึ่งที่ผ่านมาการสูบบุหรี่เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาทางสุขภาพที่ร้ายแรง บุคลากรทางสาธารณสุขจึงมีความพยายามที่จะรณรงค์เพื่อควบคุมการบริโภคบุหรี่ มุ่งเน้นให้เกิดการลดการสูบบุหรี่ในนักสูบน้ำใหม่ เพราะการไม่สูบบุหรี่นั้นจะทำให้อัตราการเสียชีวิตจากโรคที่เกี่ยวข้องลดลงได้อย่างมีนัยสำคัญ และทำให้สุขภาพอนามัยและสุขภาพชีวิตทุกคนในสังคมดีขึ้น ซึ่งกิจกรรมและการรณรงค์ต่างๆ จะต้องได้รับการร่วมมือจากเด็ก ครอบครัว โรงเรียน มหาวิทยาลัย และ ชุมชนในการกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันผู้สูบน้ำใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ(ภานิสสาและคณะ, 2561)

แม้ว่ารัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันรณรงค์เพื่อลดจำนวนผู้สูบบุหรี่โดยใช้มาตรการหลายอย่าง ตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการสูบบุหรี่ การออกกฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่และนโยบายขึ้นภาษีบุหรี่ แต่จากข้อมูลสถิติชี้ให้เห็นว่า การลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ไม่สามารถทำได้ในประชากรทุกกลุ่ม กลุ่มที่น่าเป็นห่วงและต้องรีบดำเนินการแก้ปัญหา คือ กลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตสำคัญของประเทศมีการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น และกลุ่มสตรีที่พบว่า มีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงช้า และมีอายุที่เริ่มสูบบุหรี่เร็วขึ้น รัฐบาลจึงควรเข้มงวด ผลักดันให้กฎหมายบุหรี่มีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง เพิ่มบทลงโทษการสูบบุหรี่ในสถานที่ห้ามสูบและที่สาธารณะ ขยายสถานที่ห้ามสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ขึ้นภาษีบุหรี่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงพิษภัยของบุหรี่ยังกว้างขวางและต่อเนื่อง เพิ่มการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ในบ้านและในสถานับการศึกษาต่างๆ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561)

ซึ่งในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้มีการจัดรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ เพื่อให้ นักศึกษารู้ถึงโทษและพิษภัยของบุหรี่ ดังตัวอย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีการจัดทำโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและบุหรี่ในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำแบบสำรวจจากกอนพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เรื่องพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษา จากการสำรวจกลุ่มนักศึกษาจำนวน 61 คน มีนักศึกษาสูบบุหรี่จำนวน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มาก แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 33 คน เพศหญิงจำนวน 28 คน อายุตั้งแต่ 18-22 ปี ซึ่งประเด็นสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและบุหรี่ พบว่ามีผู้เห็นด้วยจำนวน 53 คน และผู้ไม่เห็นด้วยจำนวน 8 คน ซึ่งผู้เห็นด้วยได้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ อันได้แก่ ออกกฎหมายกึ่งคณะกรรมการจัดค่ายเกี่ยวกับบุหรี่ มหาวิทยาลัยยังไม่จริงจัง ควรจะเริ่มจากอาจารย์ก่อน เพราะอาจารย์บางท่านก็สูบบุหรี่ให้ตัดหน่วยกิจ และควรมีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจมากกว่านี้ (เสาวภา, 2560)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเลิกบุหรี่ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่สูบบุหรี่ จะเริ่มสูบเมื่อมีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และมีทัศนคติที่ดีต่อการไม่สูบบุหรี่ แรงจูงใจ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นระหว่างพิษภัยและโทษของบุหรี่ของนักศึกษาระบุว่า การสูบบุหรี่ตั้งแต่เป็นวัยรุ่นและยังคงสูบต่อไปเป็นเวลานาน จะทำให้ยากต่อการบำบัดรักษา ซึ่งจะทำให้ติดยาเสพติดที่รุนแรงต่อไปได้ในอนาคต และนักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ว่า เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นที่รังเกียจของสังคม และคนรอบข้างแล้วยังทำลายสุขภาพ อาจนำไปสู่การติดสารเสพติดที่มีอันตรายรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสูบบุหรี่ไม่ใช่สิ่งที่ดีแสดงว่าเป็นคนที่ทันสมัยหรือน่าชื่นชมแต่อย่างใด และการที่บุคคลจะเลิกสูบบุหรี่ก็ไม่ได้ทำให้สูญเสียบุคลิกภาพ และแรงจูงใจในการเลิกบุหรี่ได้แก่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่จะเลิกสูบบุหรี่ ด้วยความต้องการของนักศึกษาเองเพื่อป้องกันสุขภาพของตนเองให้ปลอดภัยจากสารพิษที่เกิดจากการสูบบุหรี่ และการเจ็บป่วยจากโรคทางเดินหายใจ มะเร็งปอด และโรคถุงลมโป่งพอง ทั้งนี้ครอบครัวและบิดา – มารดามีส่วนสำคัญต่อการสูบบุหรี่ และแรงจูงใจที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้เลิก สูบบุหรี่ ได้แก่ คำสอน หลักปฏิบัติของศาสนา และวันสำคัญที่จะนำมากำหนดเป็นแรงจูงใจเพื่อเริ่มต้นงดสูบบุหรี่เป็นต้น (นนทรี, 2555)

จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลแอปพลิเคชันเกี่ยวกับการเลิกสูบบุหรี่ พบว่าแอปพลิเคชันส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้งานได้จริงและยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากแอปพลิเคชันดังกล่าวไม่มีการอัปเดตที่ต่อเนื่องและมีข้อผิดพลาด เช่น แอปพลิเคชันตั้งออกเองแล้วต้องเริ่ม การทำงานใหม่จึงเป็นปัญหาให้กับผู้ใช้งาน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่นี้ขึ้นเพื่อให้เป็นอีกทางเลือกในการช่วยเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและประชาชนทั่วไป ผู้วิจัยได้พัฒนาแอปพลิเคชันให้สามารถใช้งานได้จริง และสามารถตอบสนองผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแอปพลิเคชันจะเข้ามาช่วยในการบันทึกข้อมูลของผู้สูบบุหรี่ แนะนำแนวทางการเลิกสูบบุหรี่อย่างถูกวิธี เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเลิกสูบบุหรี่ได้อย่างสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์พกพาในระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจการใช้แอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกบุหรี่

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย นำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาวินี แสงจันทร์, ชวนชม ธนานิธิศักดิ์ (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับให้บริการเลิกบุหรี่โดยเภสัชกรชุมชน การรักษาการติดบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อลดการบริโภคยาสูบและวิธีการรักษาที่มีประสิทธิภาพนั้นนอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคแล้วยังช่วยลดการสูญเสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากการสูบบุหรี่ได้ทั้งนี้หากสามารถนำสมาร์ตโฟนที่เป็นอุปกรณ์พกพาและสะดวกต่อการใช้งานมาใช้ให้เกิดประโยชน์จะเป็นจุดที่สำคัญในการเพิ่มคุณค่าของการใช้สมาร์ตโฟนในด้านการทำงานเพื่อดูแลสุขภาพของประชาชน ดังนั้นแอปพลิเคชันสำหรับให้บริการเลิกสูบบุหรี่จึงน่าจะเป็นสิ่งที่จำเป็นไม่น้อยสำหรับเภสัชกรชุมชนในยุคสังคมดิจิทัลต่อการศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับให้บริการเลิกบุหรี่โดยเภสัชกรชุมชน

เสาวภา (2560) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา การจัดทำโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและบุหรี่ในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำแบบสำรวจจากกองพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษา จากการสำรวจกลุ่มนักศึกษาจำนวน 61 คน มีนักศึกษาสูบบุหรี่จำนวนมาก แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 33 คน เพศหญิงจำนวน 28 คน อายุตั้งแต่ 18-22 ปี ซึ่งประเด็นสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและบุหรี่ พบว่ามีผู้เห็นด้วยจำนวน 53 คน และผู้ไม่เห็นด้วยจำนวน 8 คน ซึ่งผู้เห็นด้วยได้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ อันได้แก่ ออกกฎหมายกักตุนกิจกรรม จัดค่ายเกี่ยวกับบุหรี่ เป็นต้น

นนทรี สัจจาธรรม (2555) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ทักษะคติ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งอาจจะนำไปสู่การเลิกสูบบุหรี่ในโอกาสต่อไป พืชภัยและโทษของบุหรี่ ทักษะคติ และแรงจูงใจกับความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษา วิธีการวิจัยเชิงปริมาณแบบตัดขวาง กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 250 คน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง เพศชาย และเพศหญิงร้อยละ 38.4 และ 61.6 ตามลำดับ ครอบครัวของนักศึกษามีผู้สูบบุหรี่ ร้อยละ 55.6 นักศึกษาสูบบุหรี่ ร้อยละ 32 อายุเฉลี่ย ที่เริ่มสูบบุหรี่ 16 ปี ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ระดับปานกลาง ร้อยละ 83.6 มีทัศนคติที่ดีต่อการไม่สูบบุหรี่ แรงจูงใจ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษา ระดับปานกลาง ร้อยละ 65.2, 61.6 และ ร้อยละ 84.0 ตามลำดับ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง เผยผลสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พ.ศ. 2560 ผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560 จากผลสำรวจ พบว่า จากจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 55.9 ล้านคน เป็นผู้ที่สูบบุหรี่ 10.7 ล้านคน (ร้อยละ 19.1) แยกเป็นผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ 9.4 ล้านคน (ร้อยละ 16.8) และเป็นผู้ที่สูบนานๆ ครั้ง 1.3 ล้านคน (ร้อยละ 2.3) กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุด (ร้อยละ 21.9) กลุ่มอายุ 20-24 ปี (ร้อยละ 20.7) กลุ่มอายุ 45-59 ปี (ร้อยละ 19.1) สำหรับกลุ่มผู้สูบบุหรี่ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 14.4 กลุ่มเยาวชน (อายุ 15-19 ปี) มีอัตราการสูบบุหรี่ต่ำสุด (ร้อยละ 9.7)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง สถานการณ์การสูบบุหรี่ของประชากรไทย รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันรณรงค์เพื่อลดจำนวนผู้สูบบุหรี่โดยการใช้มาตรการหลายอย่าง ตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการสูบบุหรี่ การออกกฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่และนโยบายขึ้นภาษีบุหรี่ แต่จากข้อมูลสถิติชี้ให้เห็นว่า การลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ไม่สามารถทำได้ใน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประชากรทุกกลุ่ม กลุ่มที่น่าเป็นห่วงและต้องรีบดำเนินการแก้ปัญหา คือ กลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตสำคัญของประเทศมีการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาดำเนินการพัฒนาแอปพลิเคชันแนะนำสิทธิประโยชน์ภาคเอกชนสำหรับผู้สูงอายุ ตามวัฏจักรของการพัฒนาระบบสารสนเทศ (System development life cycle : SDLC) (กรีติ ,2555) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดปัญหา (Problem Definition)

จากการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหา ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้สำหรับพัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ระบบ (Analysis)

ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแอปพลิเคชัน โดยใช้โปรแกรม thinkable พัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบระบบ (Design)

ศึกษาโปรแกรมที่จะใช้พัฒนาแอปพลิเคชัน กำหนดเนื้อหาและทิศทางของแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ โดยกำหนดให้สามารถใช้งานผ่านสมาร์ตโฟน (Smartphone) ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Andriod)

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาระบบ (Development)

การพัฒนาแอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ มีโปรแกรมที่ใช้ในการออกแบบและพัฒนาแอปพลิเคชัน คือ โปรแกรมโฟโต้ชอป (Adobe Phoshop CC 2018) เมื่อพัฒนาเสร็จแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพของแอปพลิเคชัน (Index of congruence : IOC)

ขั้นตอนที่ 5 ทดสอบระบบ (Testing)

ผู้วิจัยได้นำแอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ ที่พัฒนาขึ้นมา ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงประชากร โดยทำการ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่สูบบุหรี่ จำนวน 15 คน

ขั้นตอนที่ 6 การนำไปใช้ (Installation)

ผู้วิจัยนำแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นมาสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 7 ซ่อมบำรุงระบบ (Maintenance)

เนื่องจากแอปพลิเคชันที่ผู้วิจัยเพิ่งเริ่มพัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ขึ้นมา จึงยังไม่สามารถทำการซ่อมบำรุงระบบได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวัดประสิทธิภาพแอปพลิเคชันและแบบสอบถามความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 232 คน จากนั้นรวบรวมคะแนนแบบสอบถามวัดประสิทธิภาพและแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ของ (สิรินธร จียาศักดิ์ และ ขวัญชนก อิ่มอมรชัย, 2558) ดังนี้

- 5 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง ดีมาก
- 4 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง ดี
- 3 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง
- 2 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย
- 1 คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

ค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: SD)

ผลการวิจัย

จากการพัฒนาแอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ ผู้วิจัยได้นำแอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทดลองใช้ และให้ผู้เชี่ยวชาญทำแบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพของแอปพลิเคชัน และทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้แอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ สามารถแสดงผลการดำเนินงานได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแอปพลิเคชันแนะนำสิทธิประโยชน์ภาคเอกชนสำหรับผู้สูงอายุ

ภาพที่ 1.1 หน้าแรกเมื่อเข้าแอปพลิเคชัน

ภาพที่ 1.2 หน้าเข้าสู่ระบบ(Login)

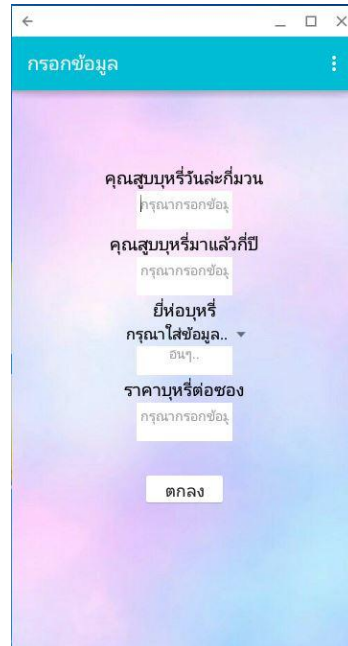

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาพที่ 1.3 หน้าสมัครสมาชิก

ภาพที่ 1.4 หน้ากรอกข้อมูลการสูบบุหรี่

ภาพที่ 1.5 หน้ากำหนดวันเลิกบุหรี่

ภาพที่ 1.6 หน้านับเวลาถอยหลังถึงวันที่เลิกบุหรี่

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562
ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภาพที่ 1.5 หน้าหลักของแอปพลิเคชัน ให้ผู้ใช้รายงานการสูบบุหรี่ต่อวัน

ภาพที่ 1.6 หน้าแสดงวิธีการเลิกบุหรี่

ภาพที่ 1.7 หน้าแสดงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. ผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันจากการพัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่

ผลโดยรวมของประสิทธิภาพแอปพลิเคชัน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านเนื้อหาในแอปพลิเคชัน	4.70	0.34	ดีมาก
2. ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ	4.74	0.30	ดีมาก
3. ด้านการแสดงผลบนหน้าจอ	4.37	0.62	ดี
4. ด้านการทำงานของระบบ	4.60	0.42	ดี
รวม	4.58	0.42	ดีมาก

ผลการประเมินประสิทธิภาพแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ สรุปโดยรวม พบว่า มีประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีมาก คือ ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.30) ด้านเนื้อหาในแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.34) อยู่ในระดับดี คือ ด้านการทำงานของระบบ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.42) ด้านการแสดงผลบนหน้าจอ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.42)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อแอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่

ตารางที่ 2 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจต่อแอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่

ผลรวมโดยรวมของความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านความสามารถของแอปพลิเคชันตรงตามความต้องการของผู้ใช้	4.45	0.69	ดี
2. ด้านการทำงานได้ตรงตามฟังก์ชันงานของแอปพลิเคชัน	4.23	0.84	ดี
3. ด้านการใช้งานของแอปพลิเคชัน	4.13	0.85	ดี
4. ด้านประสิทธิภาพการทำงานของแอปพลิเคชัน	4.28	0.86	ดี
รวม	4.27	0.81	ดี

ผลการประเมินความพึงพอใจของแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ มีทั้งหมด 4 ด้าน สรุปโดยรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.81)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีทุกด้าน คือ ด้านความสามารถของแอปพลิเคชันตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ด้านประสิทธิภาพการทำงานของแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.86) ด้านการทำงานได้ตรงตามฟังก์ชันงานของแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.85) และ ด้านการใช้งานของแอปพลิเคชัน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้พัฒนาแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ผ่านระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ สามารถสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ อีกทั้งภายในแอปพลิเคชันยังแนะนำวิธีการเลิกสูบบุหรี่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผลการประเมินประสิทธิภาพแอปพลิเคชันแอปพลิเคชันสนับสนุนการเลิกสูบบุหรี่ มีทั้งหมด 4 ด้าน สรุปโดยรวม ประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.42) และผลการประเมินความพึงพอใจของแอปพลิเคชันแจ้งเตือนการเลิกสูบบุหรี่ผ่านระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ มีทั้งหมด 4 ด้าน สรุปโดยรวมมีความพึงพอใจแอปพลิเคชันอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.81)

ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ในแอปพลิเคชันควรเพิ่มปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ให้มากกว่านี้
2. แอปพลิเคชัน ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ ไม่สามารถใช้งานบนระบบปฏิบัติการอื่นได้ ควรพัฒนาให้แอปพลิเคชันสามารถใช้งานได้บนทุกระบบปฏิบัติการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ภาชญา เขียวชาญ และ อาจารย์ ณัฐชา วัฒนประภา ที่ได้ให้ความเมตตาและกรุณาให้เกียรติเป็นคณะกรรมการในการสอบหัวข้อตลอดการทำงานวิจัยฉบับนี้ทางผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองที่ให้ข้อชี้แนะ คำแนะนำที่มีคุณค่าต่อการปรับปรุงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นทางผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- นนทรี สัจจาธรรม.(2555). ทักษะคติและความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษา. วิทยาลัยราชพฤกษ์ศึกษา ทักษะคติของนักศึกษาต่อความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่.
- ประกายทิพย์ พิชัย.(2559).การลดการสูบบุหรี่ของนักศึกษาที่ติดบุหรี่ โดยใช้การเปลี่ยนความคิด และการวางเงื่อนไขพฤติกรรม: การศึกษาคณิศไฟฟ้าสมอง.ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
- ปรัชพร กลีบประทุม.(2559).ผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลิกสูบบุหรี่สำหรับผู้สูบบุหรี่ ในตำบลบางแก้ว อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภาวิณี แสงจันทร์.(2561). การพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับให้บริการเลิกบุหรี่โดยเภสัชกรชุมชน.คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุขุมาลัย ประสมศักดิ์.(2555).ปัจจัยและผลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ และพฤติกรรมลดการเลิกสูบบุหรี่ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน ใน เขตกรุงเทพมหานคร.วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- สุชาติ อินทรกำแหง ณ ราชสีมา พิระ เรืองฤทธิ์.(2555).แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมลดเลิกบุหรี่ของประชาชนบ้านบึงบอระเพ็ด ตำบลแควใหญ่อำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์.วารสารการพยาบาลและสุขภาพ ปีที่:6 ฉบับที่ : 1 ปีพ.ศ. : 2555. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2
วันที่ 19 มกราคม 2562

ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2560).เผยแพร่ผลสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ พ.ศ. 2560 (อินเทอร์เน็ต).
กรุงเทพมหานคร. (เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2561). เข้าถึงได้จาก:
<http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N31-08-61-1.aspx>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2561).สถานการณ์การสูบบุหรี่ของประชากรไทย.(อินเทอร์เน็ต).กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.(เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2561).เข้าถึงได้จาก:
<http://www.thaihealth.or.th/Content/20339-%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B9%E0%B8%9A%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2.html>

หทัยชนก สุมาลี.(2558).การประเมินผลการจัดบริการช่วยเหลือบุหรี่ปในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.
International Health Policy Program, Thailand.วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข ปีที่:9 ฉบับที่:3